

Posudek vedoucí bakalářské práce:

Renáta ŠVEJCAROVÁ, Sokol v Týně nad Vltavou 1886 – 1952.

Filosofická fakulta Jihočeské university v Českých Budějovicích, Ústav archivnictví a pomocných věd historických, České Budějovice 2007, 127 stran

Renáta Švejcarová si za téma své bakalářské práce vybrala tělovýchovnou organizaci Sokol v jihočeském městečku Týn nad Vltavou. Východiskem se pro ni stal příslušný archivní fond uložený ve Státním okresním archivu v Českých Budějovicích, který nejprve sama uspořádala a vyhotovila k němu archivní inventář, jenž tvoří přílohu práce (s. 86 – 127, z toho vlastní inventární seznam na s. 111, resp. 112 – 126). Je nutno připomenout, že archivní fond má mimořádný rozsah 24 kartonů, 38 úředních knih a 9 registraturních pomůcek, které tvoří celkem 179 inventárních čísel, a jeho uspořádání a zpracování inventáře (resp. inventárního seznamu) představovalo dosti náročný úkol, jehož předpokladem bylo zvládnutí archivní metodiky i orientace v rozsáhlém materiálu, navíc bez výraznější možnosti inspirace jiným obdobným fondem; se všemi těmito obtížemi se však R. Švejcarová dokázala úspěšně vypořádat, a splnila tak jeden z úkolů zadání.

Nezbytné pro uspořádání jakéhokoli fondu je alespoň stručné seznámení se s dějinami původce fondu; nejinak tomu bylo i v tomto případě, byť dějiny původce byly vzhledem k absenci jiných prací současně výsledkem pořádání.

Svou mimořádně rozsáhlou práci (vlastní text – bez příloh a obvyklého doprovodného aparátu – zahrnuje celých 58 stran) rozdělila autorka na tři základní oddíly. Úvod (s. 8 – 12) je rozdělen na část věnovanou vymezení tématu a na hodnocení pramenů a literatury, která není příliš početná a zahrnuje i úzce zaměřené tituly ryze sokolské. Další oddíl práce je věnován Sokolu v Týně nad Vltavou a skládá se z několika podkapitol. První z nich, Dějiny Týna nad Vltavou (s. 13 – 22), seznamuje s dějinami příslušné lokality od počátků po 19. a 20. století, kam spadá vývoj sledované organizace. Další část patří vylíčení dějin Sokola jako celku (s. 23 – 28), k nimž byly přiřazeny krátké „medailony“ zakladatelů Sokola Jindřicha Fügnera (s. 29) a Miroslava Tyrše (s. 30 – 31). Cenné je doplnění informací o „zastřešujících“ organizacích, které tvořily řídicí, koordinační a kontrolní orgán – o župě Husově a Žižkově (s. 32 – 34, 35 – 36); v zájmu lepšího porozumění textu by snad jen bylo více zapotřebí zdůraznit vystoupení týnské sokolské jednoty ze župy Žižkovy po roce 1897 (viz s. 32, 35), byť je zmíněno již v Úvodu (s. 8).

Následující, nejrozsáhlejší část práce se zaměřuje přímo na dějiny Sokola v Týně nad Vltavou a je rozdělena do několika dalších podkapitol, řazených chronologicky, které

postupně sledují vznik a počátky týnské jednoty (s. 37 – 39), přestup k župě Husově a první léta v ní (s. 40 – 42), otázku ženského odboru jako nové složky týnského Sokola (s. 43 – 44), sokolskou činnost za první světové války (s. 45 – 47), první poválečné roky až do postavení vlastní sokolovny v roce 1925 (s. 48 – 51), aktivity od VIII. všesokolského sletu v roce 1926 až do pozastavení činnosti v roce 1941 (s. 52 – 56), poválečné obnovení Sokola a působení v letech 1946 a 1947 (s. 57 – 58) až po postupnou likvidaci v letech 1948 až 1952 (s. 59 – 60). Zatímco informace pro předcházející kapitoly čerpala autorka především z literatury, při zpracování tohoto textu se již neobešla bez využití jí zpracovaného fondu.

Jen velice stručně jsou podány dějiny fondu a popsáno schéma pořádání (s. 61 – 62), poněkud dlužna přitom zůstala (zřejmě vzhledem k nedostatku času) R. Švejcarová diplomatickému rozboru a charakteristice písemností, podala však alespoň nejzákladnější informace, které nasvědčují, že se v problematice orientuje. Svou práci zakončila stručným Závěrem (s. 63 – 64), v němž jednak shrnula dosažené výsledky, jednak naznačila (na základě znalosti materiálu) další možnosti, jak práci dále rozvinout; zde stojí za zmínku především možnost věnovat se sociální skladbě členstva, sledovat osudy významnějších sokolů nebo zapojení členů do městských a jiných orgánů, migraci členstva, kontakty s jinými jednotami (včetně zahraničních), činnost jednotlivých odborů, apod. Tyto pasáže naznačují, že během pořádání fondu pronikla R. Švejcarová do problematiky vývoje a dějin Sokola a je si dobře vědoma výpovědní hodnoty zpracovávaného materiálu.

Práce dále obsahuje obligátní seznamy – zkratk, pramenů a literatury - , ale i příloh (s. 65 – 68), které tvoří rozsáhlý soubor o počtu 17 kusů (s. 69 – 85); kromě přehledné tabulky starostů Sokola v Týně nad Vltavou a seznamů jeho dalších funkcionářů pro celou dobu existence (1891 – 1948, resp. 1950) se jedná především o přílohy obrazové (razítka, různé doklady, smuteční oznámení, plány, plakáty a fotografie - zejména fotografie sokolovny z let 1925 a 2007).

Bakalářská práce Renáty Švejcarové má dobrou stylistickou i jazykovou úroveň, je psána čtivě a nachází se v ní minimální množství gramatických chyb a chyb v interpunkci, je dobře logicky členěna. Kapitoly věnované přímo dějinám týnského Sokola sice představují v podstatě nepřerušovaný chronologický sled nejrůznějších událostí (schůze, účast na sletech a soutěžích, šibřinky, akademie, zájezdy, atd.) podle jednotlivých let bez výraznějšího odlišení jejich významu, takže mají formu jakýchsi „análů“ (textu by prospělo alespoň častější členění do odstavců, např. i podle roků – zejména na s. 37 - 42), na některých místech pak autorka zapomíná doplňovat odkazy (s. 54 – 55, informace o podílu na partyzánské činnosti – s. 57), všechny informace však musela vybírat z archivního materiálu, přičemž byla limitována jak

jeho rozsahem, tak nedostatkem času – a jak naznačila v závěru, dovede uvažovat o dalších možnostech využití. Její práci je tak možno považovat za zajímavý příspěvek k dějinám Sokola v Týně nad Vltavou (a potažmo i k dějinám celého městečka a Sokola obecně) a případné východisko dalšího výzkumu. Bakalářská práce Renáty Švejcarové rozhodně splňuje nároky kladené na tyto práce, a proto ji doporučuji k obhajobě a zejména vzhledem k rozsahu fondu a náročnosti jeho zpracování navrhuji klasifikovat jako „výbornou“.

Doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc.

V Českých Budějovicích dne 25. května 2007